

JAARVERSLAG LAMPION 2014

April 2015

1. Inleiding

Het landelijk Informatie- en adviespunt over de gezondheidszorg voor illegalen en niet-toegelaten asielzoekers ging op 1 april 2004 van start. Het jaarverslag van 2014 geeft de gegevens weer van het tiende volledige jaar van het bestaan van Lampion.

Waar in het jaarverslag wordt gesproken over illegalen, worden ook ongedocumenteerden en niet-toegelaten asielzoekers bedoeld.

In het begin van het jaar was er veel discussie over de eigen bijdrage van 5 euro voor medicijnen. Deze eigen bijdrage is vooral een probleem voor uitgeprocedeerde vluchtelingen. Deze beschikken meestal niet over een eigen vangnet. Inmiddels hebben de grote gemeenten hier de helpende hand geboden.

2. De organisatie van Lampion

De stuurgroep van Lampion, bestaande uit vertegenwoordigers van landelijke organisaties (zie bijlage 1) kwam in 2014 driemaal bijeen, namelijk op 5 maart, 12 juni en 17 september.

Vanaf de vergadering van 12 juni nam mevrouw Pronk, die bij het Rode Kruis werkt aan pilotprojecten voor ongedocumenteerden, deel aan de bijeenkomsten van de stuurgroep.

De stuurgroep overlegde in 2014 over de volgende onderwerpen:

- De eigen bijdrage van 5 euro voor medicijnen.
- De brief van Lampion/BMO over de kabinetsreactie op het rapport van de Nationale Ombudsman, en vervolgens de reactie van de minister op deze brief.
- Jaarverslag Lampion 2013.
- Het pilotproject ondersteuning ongedocumenteerde migranten van het Rode Kruis.
- Overgang voorzieningen naar de WMO.
- Het achterstandsfonds van het KNMT
- De 8e monitor regeling financiering zorg voor onverzekerbare vreemdelingen van het Zorginstituut Nederland.

Vaste agendapunten zijn de kwartaaloverzichten van het gebruik van de website en het landelijk informatie- en adviespunt en het uitwisselen van informatie tussen de deelnemers aan Lampion.

Externe contacten vanuit Lampion

- Op 21 januari heeft de secretaris tijdens een training voor een revalidatiecentrum in Utrecht aandacht besteed aan de zorg voor ongedocumenteerden. In de groep met 26 deelnemers zaten fysiotherapeuten, psychologen, ergotherapeuten en therapeuten lichamelijke oefening. Voor de fysiotherapeuten was de training geaccrediteerd.
- Op 23 januari en 6 maart woonde de voorzitter de vergadering van het Breed Medisch Overleg bij.
- Op 10 maart verzorgde de voorzitter een inleiding op de door Pharos georganiseerde bijeenkomst 'Gemeenten & de zorg aan ongedocumenteerden'.
- Op 11 maart gaf de secretaris een klinische les over asielzoekers en illegalen aan de crisisdienst van Altrecht. Hierbij waren psychiaters en SPV-en aanwezig.
- Op 27 maart gaf de secretaris een training van een dagdeel aan het CJG Scheveningen over het werken met ongedocumenteerden en de invloed van het ongedocumenteerd zijn op het gedrag van jongeren.
- Op 2 april en 23 september besteedde de secretaris in een training aan (2x15) wijkverpleegkundigen in opleiding aandacht aan de zorg aan illegalen.
- Op 6 mei gaf de secretaris aandacht aan de zorg voor uitgeprocedeerde asielzoekers tijdens een training op een AZC.
- Op 27 juni nam de voorzitter deel aan een brainstorm over de pilotprojecten ondersteuning ongedocumenteerden van het Rode Kruis.

- Op 25 juli werd de voorzitter geïnterviewd in het kader van een assessment zorg aan ongedocumenteerden van Artsen Zonder Grenzen en Dokters van de Wereld.
- Op 19 september woonde de voorzitter de expertmeeting "Isolatie in vreemdelingendetentie", georganiseerd door Dokters van de Wereld, Amnesty en het LOS, bij.
- Op 22 september werd de voorzitter geïnterviewd in het kader van het te ontwikkelen e-learning project over zorg aan illegalen van de Johannes Wierstichting.
- Op 26 september woonde de voorzitter een symposium 'Toegang tot Zorg in Vreemdelingendetentie' op de Erasmus Universiteit bij.
- Op 30 september gaf de secretaris een training aan STEK Jeugdhulp in Gouda, over het werken met ouders en jongeren met een vluchtelingenachtergrond en trauma's, waaronder ook illegale ouders en jongeren.
- Op 7 en 14 oktober gaf de secretaris een training aan het Forensisch Psychiatrisch Centrum Veldzicht waarin aandacht is besteed aan illegalen.
- Op 12 november gaf de voorzitter een lezing voor Dwars, de jongerenorganisatie van Groen Links.
- Op 14 november en 19 december verzorgde de secretaris een training voor (2x50) revalidatieartsen in opleiding, waarin werd stilgestaan bij de zorg aan illegalen.
- Op 20 november bezocht de voorzitter de Thuispoli in Den Haag. Vanuit dit project wordt gratis zorg verleend aan onverzekerden en illegalen.
- Op 26 november nam de voorzitter deel aan een bijeenkomst over de opvang van ongedocumenteerden van de gemeente Utrecht.

3. Financiën

Kosten			Bedrag
Loonkosten secretaris		€	14.605,00
Loonkosten administratieve ondersteuning		€	1.820,00
Materiële kosten: website		€	1.133,00
Totaal		€	17.558,00

Deze kosten betreffen de kosten die Pharos, als Lampion faciliterende instelling, maakt.

De werkelijke kosten liggen hoger. De uren die de deelnemers van de aan Lampion deelnemende organisaties ten behoeve van de activiteiten voor Lampion besteden, nemen deze organisaties voor eigen rekening. Ook de kosten, zoals reiskosten, worden niet aan Lampion doorberekend. Daarnaast beschikt Lampion één dag per week over een vrijwilliger.

4. De uitvoering

Voor de voorlichting over de zorg aan illegalen beschikt Lampion over de website www.lampion.info. Vragenstellers kunnen hun vraag op het vragenformulier stellen en worden dan terug gemaild. Ook kunnen ze op het formulier aangeven dat ze terug gebeld willen worden.

4.1 De website

In 2014 zijn 16.659 pagina's opgevraagd, dit zijn er 1.995 meer dan in 2013 toen 14.664 pagina's werden opgevraagd.

Tabel 1: Overzicht frequentie bezoek website-pagina's van hoog naar laag

Pagina	Aantal in 2014	Aantal in 2013
Vreemdelingenwetgeving	5.542	4.115
Homepage + de daarop gepubliceerde nieuwsberichten	3.407	3.357
Te verlenen zorg aan illegalen	3.062	2.403
Financiering van de zorg aan illegalen	1.025	839
Opvang en onderdak	762	777
Informatie over Lampion	652	725
Wet- en regelgeving gezondheidszorg	604	632
Informatie- en adviespunt	560	512
Informatie over landen van herkomst	342	314

4.2 Het Informatie- en adviespunt

Tabel 2: Overzicht van vragenstellers

Vragenstellers	Aantal	
<i>Zorgverleners/-instellingen</i>		
Huisarts	1	
Verloskundige	3	
Ziekenhuis	4	
Tandarts	0	
GGZ-instelling	1	
Instelling maatschappelijk werk	1	
Jeugdzorg	1	
Maatschappelijke opvangvoorziening	2	
Overige	7	
Subtotaal zorgverleners		20
<i>Overige vragenstellers</i>		
Familie/vrienden/kennissen		33
Cliënt zelf		9
School		2
Justitievoorziening		0
Overheidsinstantie		0
Rechtshulp		0
Organisatie tbv vluchtelingen/allochtonen/illegalen		8
Kerkelijke organisatie		3
Onderzoeker/student		7
Media		3
Overige		4
Totaal		69
Totaal-generaal		89

Tabel 3: Waarover had men informatie nodig

Onderwerp	2014	2013	2012	
Financiering zorg aan illegalen	21	46	32	
Algemene info over zorg aan illegalen (voorheen Lampion)	18	10	1	
Interpretatie medisch noodzakelijke zorg	0	0	6	
(Niet) betalen rekening	6	10	7	
Mogelijkheid verzekering	3	2	1	
Toegang tot de 2e lijn	7	5	6	
Toegang tot AWBZ-voorzieningen	3	9	4	
Hulpverlenings-/behandelmogelijkheden	11	12	34	
Onderdak/huisvesting	4	5	21	
Juridische/verblijfrechtelijke procedures	12	8	24	
Behandelmogelijkheden land van herkomst	0	0	5	
Nazorg	0	0	1	
Medische hulpmiddelen	0	0	1	
Overig	13	23	15	
Totaal	98	130	158	

Tabel 4: Doorverwijzingen in verband met nader advies vanuit het Informatie- en adviespunt

Instantie	Aantal
Steunorganisaties voor ongedocumenteerden	13
Partners in Lampion	6
Juridisch loket	3
Overig	3
Totaal	25

Tabel 5: Profiel van de illegale patiënt

Profiel	Aantal
Mannen	21
Vrouwen	38
Kinderen	16
Onbekend	21
Totaal	96

Tabel 6: Overzicht van dit jaar en voorgaande jaren

	2014	2013	2012	2011
Aantal vragenstellers	89	133	155	246
waarvan MOE-landers	2	3	13	
Aantal onderwerpen	98	158	196	323
Aantal vrouwen	38	49	78	125
waarvan zwanger	12	14	21	55
Aantal mannen	21	62	55	79
Aantal kinderen	16	16	23	31
Vragen over tandartszorg	0	3	6	12

Beschouwing

De al jarenlange trend van toename van het websitebezoek en afname van het gebruik van het Informatie- en adviespunt heeft zich ook in 2014 doorgezet.

Aan illegale patiënten moet medisch noodzakelijke zorg verleend worden. Ook dit jaar bleek weer eens dat medisch noodzakelijke zorg voor illegalen soms anders wordt ingevuld dan die voor wel gedocumenteerde patiënten. Een huisarts gaf aan dat als de illegale patiënt die zich bij haar gemeld had één van haar eigen patiënten zou zijn geweest, zij die patiënt onmiddellijk zou laten opnemen. De illegale patiënt stuurde zij echter weg.

Gelukkig zijn er ook huisartsen die wel hun zorgplicht kennen. Een huisarts behandelde al 10 jaar gratis een Afghaanse illegale man. De dochter van deze man wees de huisarts op Lampion. Lampion adviseert de huisarts, na uitleg over de regeling, om contact op te nemen met ZiN om te bekijken met welke terugwerkende kracht alsnog gedeclareerd kan worden.

5. Slotopmerkingen

De eerste activiteit van Lampion dit jaar was, samen met het Breed Medisch Overleg, het schrijven van een brief aan de minister van VWS over de – teleurstellende – kabinetsreactie op het rapport van de Nationale Ombudsman. Op de verschillende suggesties van Lampion/BMO reageerde de minister in haar brief van 11 maart afwijzend. Het in navolging van de Nationale Ombudsman gedane voorstel om een centrale bemiddelende instantie in het leven te roepen, pareerde de minister als volgt: “In plaats van een nieuwe bemiddelende instantie in het leven te roepen, is aansluiting bij reeds bestaande netwerken, zoals Lampion en BMO, om te bemiddelen op landelijk niveau, mijns inziens effectiever”.

Een aardig compliment natuurlijk, maar de minister gaat er aan voorbij dat het nu juist Lampion en BMO waren die dit voorstel deden, en niet voor niets natuurlijk. In elk geval is duidelijk geworden dat er van de overheid geen actieve opstelling is te verwachten.

Bijlage 1

Samenstelling Stuurgroep

Voorzitter	Mevrouw W. Voogt
Secretaris	Mevrouw M. Mensinga

Samenwerkende organisaties

Defence for Children	Mevrouw M. Begemann
Dokters van de Wereld	Mevrouw M. Kroesen
GGD Nederland	De heer R. Smit
GGZ Nederland	Mevrouw M. Jonkers
Johannes Wierstichting	Meelezend lid
KNCV Tuberculosefonds	Mevrouw N. Jansen
KNOV	Mevrouw A. Wilts
LHV	De heer L. Boomsma
Pharos	Mevrouw M. Mensinga
Rode Kruis, pilotproject	Mevrouw C. Pronk
Soa Aids Nederland	De heer R. Brands
VluchtelingenWerk Nederland	Mevrouw K. Franssen
Waarnemer: ZiN (CVZ)	De heer J. van Amen / De heer J. Knollema
Waarnemer: KNMT	Mevrouw R. Neumann